

c) Nazorni nauk, snov za 1. šolsko leto, 9 tiskanih pol, tiska Drag. Hribar.

ž) Zgodovinska učna snov, 5. snopič (konec), 10 tiskanih pol, tiska A. Slatnar v Kamniku.

9. Predsednik poroča o načrtu g. I. I. iz Šmarja glede spisa o preosnovi ljudskega šolstva. Sklene se, da se ta spis odkloni.

10. O rokopisu »Zgodovina pedagogike«, ki ga je pregleдал in ocenil dr. Fr. L., se sklone, da po naših sedanjih dispozicijah ne kaže Matici že zdaj izdati tega spisa, pač pa se priporoča pisatelju, naj ga priobči v »Popotniku«.

»Slovenska Šolska Matica.« P. n. poverjeniki »Slovenske Šolske Matic« se prijazno prosijo, da vsaj do 1. oktobra t. l. pošljejo nabiralne pole in nabrani denar za l. 1905. društvenemu odboru v Ljubljani. Obenem se obračamo do vsega p. n. učiteljstva, da pohiti s pristopom k društvu, ker moramo v kratkem vedeti, v koliko iztisih nam je izdati letošnje društvene knjige. Zatrđno pa se nadejamo, da število Matičarjev tudi letos znatno naraste. Naj bi nobenega učitelja, oziroma učiteljice ne manjkalo v Matičnem krogu! Želeti pa je, da bi se izpodbujali tudi drugi razumniki k mnogobrojnemu pristopu. Le na trdni gmotni podlagi bo mogel odbor uspešno vršiti svojo nalogo. Pravtako prosimo, da se marljivo naroča »Spominski list«, ki je prav prikladen za obdarovanje otrok ob koncu šolske dobe.

Odbor.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Čistega dobička pri učiteljskem koncertu, ki ga je priredilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« dne 9. t. m. je bilo **1408 kron 93 h.** Ta velika vsota je najlepši dokaz simpatij, ki jih uživa napredno učiteljstvo med prijatelji učiteljstva, šole in prosvete. Prostorni vrt hotela »Ilirija« je bil natlačeno poln najodličnejšega občinstva in več ko še enkrat toliko ljudi je moralo pa oditi, ker niso dobili prostora. Vstopnino h koncertu so preplačali: g. Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar, posest. in obč. svetoval., **50 K**; visokorodni gosp. dr. Andrej grof Schaffgotsch, c. kr. dvorni svetnik itd., **20 K**; g. župan Ivan Hribar, **20 K**; g. državni poslanec dr. Ivan Tavčar, **20 K**; g. c. kr. dež. šolski nadzornik Frančišek Hubad, **20 K**; gosp. Fran Velkavrh, posestnik in občinski svetovalec **20 K**; g. Josip Petrič, tovarnar, **20 K**; gosp. Frančišek Kolenc, c. kr. vladni svetnik v p., **20 K**; gosp. Filip Fajdiga, trgovec in posestnik, **20 K**; g. c. kr. deželni šolski nadzornik Frančišek Levec, **10 K**; g. Josip Jeglič, vinotržec in posestnik, **10 K**; gospa M. Gerber, trgovka, **10 K**; g. dr. Karel Triller, advokat itd., **10 K**; gosp. Jernej Bahovec, trgovec, **10 K**; g. I. Počivavnik, **10 K**; g. Konrad Barle, učitelj v Metliki, nabral **70 K 50 h**; od te vsote so darovali po **10 K**; g. c. kr. poštar Fr. Guštin; gosp. dr. Mano Dereani, g. Božidar Guštin in g. Daniel Makar; g. Ferdo Wigele, učitelj v Starem trgu pri Ložu, je nabral **24 K**; g. učitelj J. Zupančič je nabral **5 K**; Gabrijel Ferjan, trgovec v Ribnem pri Bledu, **5 K**; g. Viktor Rohman, trgovec in gostilničar, **5 K**; g. Ivan Stupica, učitelj v Dražgošah, **6 K**; gosp. prof. Rudolf Peerz, c. kr. okr. šolski nadzornik, **5 K**; gđe. nadučiteljica Marija Maroutova, **5 K**; gosp. c. kr. učiteljski ravnatelj Anton Črnivec, **4 K**; gđe. Jerica Zemljanova, učiteljica na Igu, je nabrala **6 K**; g. Alojzij Minati, trgovec na Igu, **4 K**; Gosp. Josip Prosenč, občinski svetovalec, posestnik itd., je postal povodom Prešernove slavnosti pokrovitelj »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta« ter plačal prvi rok **50 K**; dalje so darovali: Županstvo Sv. Križ na Vipavskem **10 K**; županstvo na Blokah **50 K**; gosp. Ulrik Konjar, učitelj v Motniku, **5 K**; mestna občina v Metliki, prvi rok pokroviteljine, **50 K**; občina Vič pri Ljubljani, **20 K**; gosp. Fran Švigelj, posestnik na Bregu pri Borovnici, **5 K**; g. Ivan Jebačič, tovarnar, trgovec in posestnik v Ljubljani, **50 K**; g. Ivan Stibler, učitelj pri Sv. Antonu, letnino za t. l.; županstvo na Bledu **50 K**; občina Petrovče pri Celju **5 K**; občina Koroška Bela **100 K**; g. Ignacij Gruntar, c. kr. notar,

10 K; gosp. Josip Zurec, župan in gostilničar v Kandiji, **5 K**; g. Lavoslav Schwentner, trgovec v Ljubljani, **20 K**; g. Engelbert Gangl, realni učitelj v Idriji, **10 K**, namesto venca na grob svojemu prijatelju in tovarišu Maksu Josinu; g. Anton Gregoretič, učitelj v Rodiku, nabral **6 K 50 h**; gđe. I. Kalinova, učiteljica v Ljubljani, nabrala **3 K 80 h**; g. stud. phil. Ante Gaber v Skofji Loki, **20 K** v imenu g. Karlinove »šrange«; g. Makso Šeber, tiskar v Postojni **5 K**; g. Fr. Potokar, nadučitelj v Št. Lovrencu, nabral **11 K**; gosp. Katz, trgovec s hmeljem iz Žatca, na Češkem, **1 K**; g. dr. Viktor Gregorič v Sežani **14 K 20 h**, nabral v deželni kleti med Nabrežinci in Sežanci o priliki Prešernove slavnosti. Živel učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Osebnosti. Provizoričnim učiteljicam so imenovane sledeče gospodične: Učiteljica Marija Kastelic iz Mirne v Cerkljah, absolvirane učiteljske kandidatnje Albina Rupnik iz Leskovca v Leskovcu, Frančiška Čerov iz Kostanjevice v Veliki Dolini, Alojzija Trošt z Iga v Tržišču in Lina Lenček iz Ljubljane pri Sv. Križu pri Kostanjevci. — Absolvirani učiteljski kandidat g. J. Petschauer je imenovan učiteljem v Starem Bregu. Na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji so imenovane za definitivne učiteljice gđe. Marija Lapajne, Pavla Lapajne in Karolina Burnik, vse iz Idrije. Za namestne učitelje pa gg. Otmar Novak in Leopold Bähler iz Idrije. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđe. Ernestina Schott v Ljubljani je imenovana za suplentinjo v Toplicah in provizorična učiteljica gđe. Hedvilka Schott kot taka za Čatež. Za nadučitelja na Vrhniki je imenovan g. Dragotin Matajlec; gđe. Oman Marija ostane učiteljica v Begunjah na Gorenjskem; gđe. Marija Rajer je imenovana za Gorje in gđe. Ana Zevnik za Breznico. G. Anton Grašček pride k Mariji Devici v Polju. Absolviranemu učiteljskemu kandidatu gosp. Francu Kalanu je podeljeno provizorično učno mesto na deški šoli v Kranju, gđe. Emi Mišel, doslej učiteljici v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani, je pa podeljeno provizorično mesto učiteljice v Starem trgu.

Imenovanje. Za voditelja c. kr. pripravnice za učiteljske v Tolminu je imenovan gosp. Anton Kutin, doslej učitelj v Št. Mavru pri Gorici. — Dr. Karel Went je imenovan učiteljem na gimnaziji v Ptuj, definitivni učitelj na dekliški meščanski šoli v Voitsbergu Henrik Lechner pa kot strokovni učitelj na deželni meščanski šoli v Radgoni.

Odlikovanje. Cesar je podelil deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Francetu Swidi red železne krone tretje vrste.

Sklicanje državnega zbora. Državni zbor se snide dne 26. t. m. To je sklenil ministrski svet, ki se je sešel v sredo na Dunaju. Predvsem predlože zbornici proračun za l. 1906., predlogo o ital. pravni fakulteti in izjavo o ogrski krizi. — Ima li državna zbornica poslanca, ki bo dvignil glas v prilog učiteljstvu, pokaže bližnja bodočnost.

»Freie Lehrerstimme« poročajoč o IV. kranjski dež. učiteljski skupščini, piše med drugim doslovno: »Hätten die deutschen Lehrer Oesterreichs die gleiche Einigkeit und Entschlossenheit, es stünde manches anders in unserem Vaterlande.«

Dobro zdravilo. Na neki dvorazrednici je službovala učna oseba, ki se je dve leti proti svojemu tovarišu vedla tako netaktno, da se mi zdi vredno, to našega stanu nevredno počenjanje nekoliko ožigosati. Le nekoliko vesten učitelj bi osupnil, da mu povem, koliko šolskih dni je zamudila v teku dveh let. V gledališki sezoni je pa celo vzela trimesečni dopust. V tem času pa so jo videli v javnih prostorih. Prav od srca so se smejali naši ljudje, ko je povedal neki potovalec, da jo vidi večkrat v gledališču. Ker večkratni opomin šolskega voditelja ni obrodil sadu, jo je ta moral naznaniti. Prišel je ukaz od zgoraj, da šolski voditelj zahteva od nje zdravniško izpričevalo vselej, kadar je ne bo v šolo. Od tega časa ni bila dotična učna oseba več bolna in pouk je bil reden. Dobro zdravilo! — Zakaj pripovedujem to? Zato, ker je dotična oseba za zahvalo, ker ji je šol. voditelj skoro dve leti prizanašal, tega vedno in povsod sramotila, da jo denuncira, da bi jo rad proč spravil. »Ja, kaj čmo, nad- je nad-, moj šef je nad-«, tako se je rada hudomušno

izražala. Tako se je znašala rada tudi nad drugimi nad-(učitelji), kdor ji ni zadovoljivo »hofiral«. Sedaj se ji je pa vendar posrečilo priti v boljši kraj, ki ima več »kavalirjev« v svoji sredi. A žalibog, tudi tam biva nad-. Pri odhodu se seveda ni poslovila od šol. voditelja in tovariša. Ta netaktnost daje ljudem dosti povoda, da se škandalizujejo ter si skrivnostno šepetajo. Tako vedenje pač ne dviga našega ugleda pred ljudstvom.

XX. glavna skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda« se je vršila dne 14. t. m. v Sv. Jurju ob južni železnici na Štajerskem. Družba je imela leta 1904. dohodkov 64.328 K 11 h, stroškov pa 61.096 K 57 h. — Družbeni tajnik, gosp. Ant. Zlogar, se je dotaknil v svojem poročilu tudi »Zavezinega« protesta pri glavni skupščini v Pulju, ker noče vodstvo Ciril-Metodove družbe kandidirati v odbor nobenega učitelja. O tem bomo še govorili. Za danes omenjamo samo, da so tudi sedaj prezrli učiteljstvo, dasi so bile na vzporedu tudi volitve v odbor in bi torej lahko ugodili želji učiteljstva. A tega niso storili, kar si mora učiteljstvo dobro zapomniti!

Značilno! Na c. kr. deški rudniški šoli v Idriji je bilo razpisano mesto učitelja. A oglašil se ni noben moški prosilec, kar je gotovo lepa ilustracija tamošnjih razmer!

Za sprejem v I. letnik ženskega učiteljskega v Ljubljani se je oglasilo letos 110 deklic.

Gospod pl. Hartel — odstopil. Naučni minister pl. Hartel je odstopil. Za zasluge je prejel veliki križ Leopoldovega reda. Za sekcijskega načelnika v naučnem ministrstvu je imenovan podpredsednik nižjeavstrijskega deželnega šol. sveta, dr. Rihard baron Bienert, ki mu je poverjeno vodstvo imenovanega ministrstva. To je izprememba oseb, sistem — žal — ostane!

»Napredak« prinaša skoro v celoti znameniti Jelenčev govor ob IV. kranjski deželni učiteljski skupščini.

»Neue Freie Presse« je priobčila v številki z dne 18. t. m. izboren članek o IV. kranjski deželni učiteljski skupščini. Prihodnjič seznanimo svoje čitatelje natančneje z imenovanim člankom.

Pomanjkanje učiteljev. V »Soči« čitamo: V Joanizu v Furlaniji je šola zaprta, dasi so drugod v gradiščanskem okraju že pričeli s šolskim podukom. Ni učitelja, ni učiteljice, ni jih dobiti! Otroci letajo po vasi ter igrajo »Marco o Madonna«. — V Gorici je polno za prosveto navdušenih laških fantičev, ki premišlujejo, v kako slovensko vas ob jezikovni meji bi utaknili knjige svoje ljudske knjižnice! Namesto tega nepotrebne premišljevanja naj se rajši trudijo, da se bodo učili njihovi »rojaki« pisati in brati! Bo boljše delo!

Mednarodni kongres proti tuberkulozi se sestane v Parizu dne 2. oktobra t. l. Predsedoval mu bo predsednik francoske republike. Triintriideset držav se je odzvalo povabilu, da sodelujejo na kongresu in pričakuje se, da se o tej priliki sestane v Parizu okoli 2500 zdravnikov. Kongres bodo tvorili 4 oddelki: kitargiška patologija, varstvo in pomoč otrokom, varstvo in pomoč odraslim. Člane kongresa sprejme uradno predsednik republike in pariški mestni svet.

Davek. Po uradni statistiki pripada v Avstriji povprečno na enega prebivalca davkov na leto: na enega Čeha 57,20 K, na enega Nemca 53,64 K, na enega Italijana 50,64 K, na enega Slovence 34,44 K, na enega Poljaka 25,54 K, na enega Srba 25,44 K, na enega Romuna 20,46 K, na enega Rusa in 20,26 K.

Razgled po šolskem svetu.

— **Lahi za vseučilišče.** Laški parlamentarni klub je obelodanil manifest »na laški narod v Trstu, v Trentinu, na Goriškem in v Istri«, v katerem slika razvoj vprašanja glede laškega vseučilišča v Avstriji in označuje stališče, ki ga zavzema v tej zadevi klub v državnem zboru. Klub izjavlja, da vztraja kakor celokupni narod na stališču, da se ima laška univerza ustanoviti v Trstu ali nikjer in da se bo za to zahtevno boril do zadnjega, dokler ne zmaga. Shoda laških poslancev v Trstu, kjer so sklenili ta manifest, se je udeležilo

16 poslancev. Malfatti in Tambosi se ga nista udeležila, ker sta odložila svoje mandate, poslanec Combi je bil zadržan, poslanca Delugan in Conci pa sta izstopila iz kluba, ker sta mnenja, da je sprejemljiva vladna ponudba, da se ustanovi italijansko vseučilišče na južnem Tirolskem.

— **Ameriški Čehi** imajo v Novem Jorku šolo, ki jo obiskuje 700 dijakov.

— **Nižjo hrvaško realno gimnazijo** v Belovaru razširijo s prihodnjim šolskim letom v višjo realno gimnazijo.

— **Nižjo gozdarsko šolo** otvore jeseni v Celovcu. Sprejeli bodo 15 gojencev, ki bodo morali plačevati na mesec po 40 K in vsakega pol leta 20 K šolnine. Ubožni in pridni učenci bodo dobivali ustanove po 400 K, 200 K in 100 K.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 31795.

Kranjsko.

Na I. mestnem otroškem vrtcu v Ljubljani je popolniti mesto pomožne otroške vrtnarice z letno plačo 720 K (sedemstodvajset kron.)

Pravilno opremljene prošnje je predlagati c. k. mestnemu šol. svetu do 30. septembra t. l.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 21. septembra 1905.

Št. 380 in 373.

Štajersko.

S 1. novembrom t. l. sta namestiti:

Ena učiteljska služba na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Križu, v šolskem okraju ljutomerskem, stalno oziroma tudi začasno, in ena učiteljska služba na šestrazrednici pri Sv. Jurju na Ščavnici, v šolskem okraju gornjeradgonskem samo stalno. Obe šoli sta v III. plačilnem razredu. Pri Sv. Jurju je tudi prosta soba za stanovanje.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilci, oziroma prositeljice, naj vložijo svoje pravilno, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva obložene prošnje po službenem potu do 10. oktobra t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Ljutomer / Gornja Radgona, dne 9. septembra 1905.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 4.32%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišč in vknjiženih terjatev, predznamba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštah znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sic. 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	» 18 » » » » 17 » » 6 » — » 18. » 3 » 56 »
C	» 24 » » » » 23 » » 4 » 50 » 24. » 4 » — »
D	» 38 » » » » 37 » » 3 » — » 38. » — » 66 »
E	» 46 » » » » 45 » » 2 » 50 » 46. » 1 » 81 »
F	» 60 » » » » 59 » » 2 » — » 60. » — » 70 »
G	» 70 » » » » 69 » » 1 » 75 » 70. » 1 » 42 »
H	» 85 » » » » 84 » » 1 » 50 » 85. » 1 » 26 »

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.